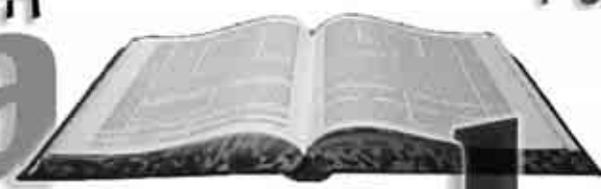

בס"ד

הלכה ברורה

Halacha Berurah

צעירי
אגודת
ישראל

Volume 7. Issue 11.
• Email Edition •

Eruv Tavshilin

Part One

Reviewed by Horav Shlomo Miller

as having been done for *Yom Tov*, one is permitted to cook even if his intention is to cook for *Shabbos*. This logic, on which *Rabbah* bases the permit, is referred to as the principle of “הואיל”.⁶

One is forbidden *Mideoraisa* to perform *melacha* on *Yom Tov*. What is considered *melacha* on *Yom Tov*? That which is considered a *melacha* on *Shabbos* is considered a *melacha* on *Yom Tov*. However, a fundamental difference between *Yom Tov* observance and *Shabbos* observance is that the *Torah* does permit *melachos* of *ochel nefesh* - food preparation on *Yom Tov*. The exact parameters of these *halachos* are beyond the scope of this issue.¹

When a non-*melacha* activity is performed on *Yom Tov* in preparation for the next day (e.g. washing dishes with cold water) only the *issur Derabonon* of *hachono* is involved.² However, regarding activities that are considered *melachos*, including *melachos* of *ochel nefesh*, the *halacha* is more severe, as one is dealing with a *Torah* prohibition. Although the *Torah* permitted these *melachos* to be performed when they are being done for that day, the *Torah* never permitted them to be done in preparation for a later day.³

Consequently, one is forbidden to prepare food on one day of *Yom Tov* for a second day of *Yom Tov* or for after *Yom Tov*.⁴ This presents a problem when the second day of *Yom Tov* falls out on *Shabbos* or when *Shabbos* follows a two-day *Yom Tov*.

This article will primarily discuss the issue of making preparations on *Yom Tov* for *Shabbos* in such instances.

Baking or Cooking On *Yom Tov* for a Weekday

The *Gemara* in *Pesachim* cites a *machlokes* regarding one who baked deliberately on *Yom Tov* for a weekday. In the course of its discussion, the *Gemara* expounds upon a number of *halachic* principles that are vital to *hilchos Yom Tov* in general and particularly to the discussion at hand.

The *Gemara* quotes *Rav Chisda* who maintains that one who deliberately baked on *Yom Tov* for a weekday incurs *malkos* for transgressing a *Torah* prohibition. *Rabbah* on the other hand, disagrees and maintains that one does not incur *malkos*.⁵

A. The Principle of הואיל—“Since”

The *Gemara* discusses a novel principle that was introduced by *Rabbah*. *Rabbah* maintains that it is not sufficient to analyze a current situation to determine whether a certain *halacha* is applicable. One must also take into account the possibility that the situation might be affected by a change of events, even though no change is presently anticipated. Applying this principle to our case, *Rabbah* maintains that although one baked this food for a weekday, a person never knows how much food they may need on *Yom Tov*, and there is always the possibility that unexpected guests may arrive on *Yom Tov*. “Since” the food is fit for guests if they were to arrive on *Yom Tov* and the cooking of the food would then be viewed

It is important to note that in situations where the cooking is being done shortly before sunset on *Yom Tov* and the food will not be ready until after sunset, *Rabbah’s* principle will obviously not apply, because even if guests would arrive, the food would not be ready for them to eat on *Yom Tov*.⁷

Rav Chisda disagrees with the principle of “הואיל”, and maintains that in all cases one incurs lashes if he baked on *Yom Tov* for use on a weekday.⁸

It is important to mention that even *Rabbah* would agree that *Miderabonon* one is forbidden to bake or cook for a *weekday*. The issue at hand is whether such an act is forbidden *Mideoraisa*.⁹

B. The Principle of צרכי שבת נעשין טוב ביום טוב—Needs of *Shabbos* May be Performed On *Yom Tov*

Rav Chisda maintains that *Mideoraisa* those things that are needed for *Shabbos* may be prepared on *Yom Tov*. *Rashi* explains that since both *Yom Tov* and *Shabbos* are frequently referred to in the *Torah* as “*Shabbos*”, they share the same type of sanctity. Accordingly, the permission given by the *Torah* to cook on *Yom Tov* applies not only for use on *Yom Tov*, but also for use on *Shabbos* the following day.¹⁰

Nevertheless, *Rav Chisda* maintains that *Miderabonon* it is still forbidden to make preparations on *Yom Tov* for *Shabbos*, lest one draw the erroneous conclusion that just as one is permitted to bake and

Please Note: Due to the intricacy of the material discussed in each issue, and the brevity of its treatment, a *Rov* should be consulted for a final *psak halacha*. In addition, this publication does not intend to be מכריע on issues that are a *machlokes haposkim*. Although we have usually brought the dissenting views in the footnotes, we have selected for simplicity sake to incorporate into the main text the views of the *Mishnah Berurah*, R’ Moshe Feinstein, R’ Shlomo Zalmen Auerbach and several other preeminent *poskim*. Please send all questions and comments to 1341 E. 23rd Street, Brooklyn, NY 11210 or email to halachaberurah@thekosher.net

cook for *Shabbos*, one is likewise permitted to do so for a weekday.¹¹

Baking or Cooking on Yom Tov for Shabbos

Rabbah's principle of 'הואיל' applies to one who cooks on *Yom Tov* whether it is being done for a weekday or for *Shabbos*. Therefore, according to his opinion, one who cooks on *Yom Tov* for *Shabbos* does not violate a *Torah* prohibition in situations where the food is fit to be served to guests if they were to arrive on *Yom Tov*.¹²

The *Gemara* mentions that according to *Rav Chisda*, one transgresses a *Torah* prohibition only if he cooks on *Yom Tov* for a weekday. However, if one cooks on *Yom Tov* for *Shabbos*, no *Torah* prohibition exists.¹³

One practical difference between the *Rabbah's* opinion and *Rav Chisda's* opinion is in a case where, for whatever reason, there is no possibility of a guest eating the food. Below we will cite examples of this.

The Halacha

Most *Rishonim* rule in accordance with *Rabbah's* principle that cooking and baking on *Yom Tov*, whether it is for a weekday or *Shabbos*, is not a violation of a *Torah* prohibition if the food is fit to be served to guests if they were to arrive on *Yom Tov*. Some *Rishonim* also maintain that we accept *Rav Chisda's* opinion in *halacha*, and in all situations *Shabbos* needs may be performed on *Yom Tov Mideoraisa*. Still, as mentioned previously, preparations on *Yom Tov* are forbidden *Miderabonon* in all circumstances unless an *eruv tavshilin* is made.¹⁴

The Concept of Eruv Tavshilin

Despite the fact that there is no *Torah* prohibition against cooking on *Yom Tov* for the following *Shabbos* day, both *Rabbah* and *Rav Chisdah* agree that it is forbidden *Miderabonon* unless one performs an *eruv tavshilin* on *Erev Yom Tov*.¹⁵ The term *eruv tavshilin* is translated literally as 'mingling of cooked foods'.¹⁶

Eruv Tavshilin is a practice instituted by the *Rabonon* in which one makes minor preparations for *Shabbos* on *Erev Yom Tov* by setting aside some cooked food for *Shabbos*. In this way, the preparation of the *Shabbos* meal has already begun before *Yom Tov* and all that is required on *Yom Tov* is its completion.¹⁷

The cooked food, typically an egg or piece of meat, that one sets aside on *Erev Yom Tov*, permits one to cook and bake on *Yom Tov* for *Shabbos*. Some *shitos* maintain that if one intends to bake on *Yom Tov* for *Shabbos*, one should set aside bread as well.¹⁸

The *Gemara* in *Pesachim* that we mentioned is very relevant to the underlying mechanics of *eruv tavshilin*. Being that *eruv tavshilin* is a Rabbinic concept, it would not permit one to cook on *Yom Tov* for *Shabbos* if doing so would violate a *Torah* prohibition. It is only due to the principles we discussed earlier that no *Torah* violation exists, and the *Rabonon* were able to institute the concept of *eruv tavshilin*.¹⁹ Below we will discuss certain situations that may involve *issurei deoraisa* where an *eruv tavshilin* might not remedy the situation.

The Reason for the Enactment of Eruv Tavshilin

The *Gemara* mentions two reasons as to why the *Rabonon* enacted the concept of *eruv tavshilin*.

Some maintain that *eruv tavshilin* was instituted in order to preserve the honor of *Shabbos*. It honors *Shabbos* by focusing one's mind already on *Erev Yom Tov* on the needs of *Shabbos*, which might otherwise not be attended to in the shadow of *Yom Tov*.²⁰

Others maintain that *eruv tavshilin* was instituted in order to preserve the honor of *Yom Tov*. It honors *Yom Tov*, because people who see that it is forbidden *Miderabonon* to cook on *Yom Tov* even for *Shabbos* without an *eruv tavshilin*, will surely not disgrace *Yom Tov* by cooking on *Yom Tov* for a weekday.²¹

Preparing the Eruv Tavshilin

On *Erev Yom Tov*, one should set aside a baked item such as bread or *matzoh*, and a cooked item that is normally eaten together with bread (such as meat, fish, eggs, or potatoes). It is considered a *hiddur* for the loaf of bread or *matzoh* set aside for the *eruv tavshilin* to be whole. The minimum size for the bread and the cooked item is one *kezayis*. Preferably, the bread should be the size of a *kebeitzah*.²²

If the *eruv tavshilin* was made only with a cooked dish and without bread, it qualifies as a valid *eruv b'dieved*. If one does not intend to bake on *Yom Tov*, one need only prepare a cooked food. However, the common practice is to prepare bread as

part of the *eruv tavshilin* in all circumstances. If only bread was prepared for the *eruv tavshilin*, the *eruv* is invalid.²³

Preferably, the food being used for the *eruv tavshilin* should be cooked on *Erev Yom Tov* specifically for the use of the *eruv tavshilin* or at least for use on *Shabbos*. This is because, as we explained, the rationale behind the *eruv tavshilin* is that one is commencing the *Shabbos* preparations before *Yom Tov*. However, even if one did not cook the item specifically for *Shabbos*, the *eruv tavshilin* is still valid since it is now designated for *Shabbos* use.²⁴

The Proper Time to Make the Eruv Tavshilin

The *eruv tavshilin* should be prepared on *Erev Yom Tov*. When the first and last days of *Succos* or *Pesach* occur on *Erev Shabbos*, one should make a separate *eruv tavshilin* before the first days of *Yom Tov* and the last days of *Yom Tov*.²⁵

The *eruv tavshilin* should be made before one begins *davening maariv* on the eve of *Yom Tov*. One who first remembered to make an *eruv tavshilin* after sunset during the period of *bein hashmashos*, may still make the *eruv tavshilin* with a *brocha* as long as he did not *daven maariv*.²⁶

One who went to *shul* and then remembered that no *eruv tavshilin* was made should try to contact someone in his household or send a messenger to his home to make an *eruv tavshilin*.²⁷ If this is not possible and he knows someone who lives near the *shul* or some cooked food can be gotten in the *shul*, the *eruv tavshilin* may be made in *shul*. In such a case, the *eruv tavshilin* should be taken home after *davening* to prevent it from getting lost²⁸, and preferably, one should eat part of the *eruv tavshilin* upon returning home. Care should be taken to leave over at least a *kezayis* of food from the *eruv tavshilin*, for otherwise, the *eruv* would be invalid.²⁹

If these options are not possible, one should return home and make the *eruv tavshilin*. If returning home would cause one to miss the proper time to *daven mincha*, he should not go home, but should follow one of the methods recommended for one who did not make an *eruv tavshilin* before *Yom Tov*.³⁰

Making the Eruv Tavshilin

The one making the *eruv tavshilin* recites the *brocha* of "Baruch...Al Mitzvas Eruv" and a proclamation (i.e. ברוך ערובא), which can both be found in a *siddur* or *machzor*. The proclamation states that the

cooked and baked items of the *eruv tavshilin* should permit baking, cooking, insulating, lighting a flame from an existing fire and all the necessary preparations on *Yom Tov* for *Shabbos*.³¹

In an instance where a person set aside food for the *eruv tavshilin* but forgot to say the proclamation, the *eruv tavshilin* may only be relied upon in an extenuating circumstance. However, if one did not set aside food for the *eruv tavshilin*, then even if he began preparing food for *Shabbos* before *Yom Tov* began (which in essence is what an *eruv tavshilin* is), the prepared food may not be relied upon as an *eruv tavshilin*. Preferably, even in a case where one did set aside food for the *eruv tavshilin* but forgot to say the proclamation, one should follow one of the procedures outlined below for one who forgot to make an *eruv tavshilin*.³²

Who Is Required to Make an Eruv Tavshilin?

Any person who intends to cook on *Yom Tov* for *Shabbos* is required to make an *eruv tavshilin*.³³ One who only intends to light *neiros* on *Yom Tov* for *Shabbos* and has no intentions to cook, should make an *eruv tavshilin* according to many *poskim*, but no *brocha* should be recited.³⁴ Some *poskim* even recommend that an *eruv tavshilin* always be made (i.e. without a *brocha*), even if one does not intend to perform any *melochos* on *Yom Tov* for *Shabbos*.³⁵ Even when making an *eruv tavshilin* without reciting a *brocha*, the proclamation should still be said.³⁶

Only the head of the household is required to make an *eruv tavshilin*, and all members of the household are included in the *eruv tavshilin*.³⁷ If one has married children or guests staying by them for *Yom Tov*, it is questionable whether they are included in the *eruv tavshilin* made by the head of the household and whether or not they may rely on it. If we do not consider them to be included in the *eruv tavshilin*, they would not be permitted to help out with any of the cooking being done on *Yom Tov* for *Shabbos*. The general custom is to be lenient and consider them to be included in the *eruv tavshilin*.³⁸ If the guests are sleeping elsewhere and are lighting *neiros* in the place where they are sleeping, they should preferably make an *eruv tavshilin* at that location without reciting a *brocha*. Although there are grounds to say that even in such an instance the guests are included in their host's *eruv tavshilin*, still, as mentioned, it is preferable that they make an *eruv tavshilin* at the location where they are sleeping. Alternatively, their host can include them in his own *eruv tavshilin*. For the proper procedure

of including others, see the discussion below concerning *A Rov's Eruv*.³⁹

Maintaining the Eruv Tavshilin

In order to permit cooking on *Yom Tov* for *Shabbos*, the cooked food used for the *eruv tavshilin* must remain intact. If the food was eaten or lost before one began cooking in preparation for *Shabbos*, one may not cook for *Shabbos*. Even if part of the *eruv tavshilin* was eaten, it is still valid as long as a piece of food the size of a *kezayis* remains. If the cooked food is an item that can spoil easily, it must be refrigerated and kept under desirable conditions, so that it remains edible.⁴⁰

It is therefore very important to place the *eruv* in a secure place where it is out of the reach of children and people who may mistakenly eat it or discard it.⁴¹

If the *eruv tavshilin* was lost after one already began cooking a dish for *Shabbos*, one is permitted to finish cooking that dish, but additional dishes may not be prepared for *Shabbos*.⁴²

The following scenario raises an interesting question. A person cooked an entire meal for *Yom Tov* while the *eruv tavshilin* was still intact, but the *eruv* was eaten or lost before the preparations were made for the *Shabbos* meal. In such an instance, the *poskim* permit all the food cooked for *Yom Tov* to be set aside for the *Shabbos* meal, and one may then begin cooking anew for *Yom Tov*.

However, if the *eruv tavshilin* was lost before the *Yom Tov* meal was prepared, one may not set aside that food for *Shabbos* and begin cooking for *Yom Tov*. Such an act is considered outright deception, so to speak, since food for *Yom Tov* had already been prepared for *Yom Tov*, and in this case the food cannot simply be put aside to allow preparation of food for *Shabbos*. It is only in a case where the *eruv tavshilin* was intact when the cooking began that the *Rabonon* permit the food to be set aside for *Shabbos* and additional cooking be done for *Yom Tov*. In such an instance, since the original food could have initially been set aside for *Shabbos* because the *eruv tavshilin* was intact while the food was being prepared, we allow this designation to be made even after the food was prepared.⁴³

Consuming the Eruv Tavshilin on Shabbos

In the previous section we mentioned that one must save the *eruv tavshilin*

until the food for *Shabbos* is cooked. There is no requirement to hold on to the *eruv tavshilin* past that time. Still, the *poskim* strongly encourage using the bread of the *eruv tavshilin* (if it is a complete loaf or *challah*) for *lechem mishnah* on *Shabbos*. Since one *mitzvah* has been performed with the bread, it should be used to perform another *mitzvah*.⁴⁴ The cooked food of the *eruv tavshilin* should also be eaten during one of the *Shabbos* meals.⁴⁵

מראה מקומות

1. ע"י שו"ע א"ח סימן תצ"ה סעי' א' שכל מלאכה האסורה בשבת אסורה ביום טוב, חוץ ממלאכת אוכל נפש, ובסעי' ב' שם איתא קצירה, וטחינה, ובצירה, וסחיטה, וצידה, אף על פי שהם מלאכת אוכל נפש אסורות חכמים, ובמ"ב שם ס"ק י"ג איתא והרהר פוסקים חולקין וסבורין דמלאכת עבודה ה"ל אסור מן התורה אפילו באוכל נפש ולא התירה התורה באוכל נפש אלא מה שהוא דרך לעשות ליום זה כגון מלישה ואפיה ואילך וכנה"ג מלאכות שהם לצורך אכילה ביום טוב, וע"י שו"ע שם סי' תקי"א דמותר לעשות מדורה להתחמם כנגדה, ובמ"ב שם בסק"א איתא דאף דכתיב בתורה אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם ק"ל דמתוך שהותרה הבערה לצורך אוכל נפש הותר אף שלא לצורך אוכל נפש ובלבד שיהא שוה לכל נפש וצורך ירט ע"ש, ובמ"ב שם הוסיף ד"א דכל מידי דהנאת הגוף בכלל אך אשר יאכל לכל נפש הוא ורק שיהא שוה לכל נפש, ובענין מלאכות ששייר בהם הכלל של מתוך ע"ש במ"ב בסי' תקי"ח סק"א וז"ל: וכן הדין בהבערה ושחיטה ואפיה ובשול שהם מלאכות השייכות לאוכל נפש אמרינן בהו מתוך וכו'. דאף דכתיב אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם קיבלו חז"ל להכונה הוא אפילו אם עתה אין כוונתו לצורך אכילה התירה, ע"ש.
2. ע"י שו"ע סי' שכ"ג סעי' ו' לענין שבת שמדיחים כלים לצורך היום, כגון שנשארו לו עריון סעודה לאכול; אבל לאחר סעודה שלישית אין מדיחין ע"ש. ובטעם הדרב נחלקו הרמב"ם והראב"ד, שיתא ברמב"ם בהל' שבת פ"ג הל' ב' דה"ל: ואסור להדיח קערות ואלפסין וכו' ויצא בהן מפני שהיו כמתקן, ובהשגת הראב"ד שם איתא א"א כל זה אינו אסור אלא מפני שהוא טורח לחול, ע"ש, ומשמע מכ"ז שאינו אסור אלא מדרבנן, וע"י ביצ"ו 3 לקמן מחלוקת בגריד הכנה שהוא דאורייתא, מ"מ י"ל שכ"ז אם עושה דבר שנחשב מלאכה אבל במעשה היתר שאינו מחוסר רק תקון בעלמא כו"ע יודה שלא שייך בהו הכנה מן התורה. ובענין ירט איתא ברמ"א סי' תקט"ט ע"י ד' בוד"ל: ודין הדיחה ושפשוף כלים ביום טוב, דינו כמו בשבת, כדאיתא סימן שכ"ג, ע"ש. וע"י סי' תק"ג במ"ב סק"א.
3. במס' פסחים דף מו ע"ב איתא איתמר, האופה מיום טוב לחול, רב חסידא אמר: לוקח, רבה אמר: אינו לוקח. רב חסידא אמר: לוקח, לא אמרינן הואיל ומיקלעי ליה אורחים חזי ליה. רבה אמר: אינו לוקח, אמרינן הואיל. וע"י ש"י שם שלוקח משום לא תעשה כל מלאכה, ע"ש, ואף שאנן פוסקין שאמרינן הואיל מ"מ היכא דלא שייך הואיל כגון סומך לחשיכה (ע"י תוס' שם, וע"י לקמן שהארבנו בהו) אסור מטעם לא תעשה כל מלאכה דלא שייך כבה"ג המיעוט של אך אשר יאכל וכו', וע"י ברמב"ם בהל' ירט פ"א הל'ט, שהיכא דלא שייך הואיל לוקח, וע"י בהל' ירט ס"ק תקי"ב שהסביר הענין של אהדרה לאיסורא קמא, וע"י שהארב"ג גם בדין ביטול כותחי או לבהמה שמייעוט הוא מתירב לכס אם יש בו רק איסור עשה או גם חוב מלקות, וע"י תוס' במס' ביצה יב. ד"ה השוחט. ובענין איסור דאורייתא של הכנה ע"י תוספות שם דף ב. וז"ל: אך תימה הואיל והכנה דאורייתא היא אפי' ומבטלין מיט' לשבת וכו' ע"י ערוכי בתשליון וכי אתי תקנתא דרבנן וליעקר הכנה דאורייתא ונראה ליקשב דרבה גופיה אויל לטעמיה דאית ליה הואיל ואי מקלעי אורחין חזי ליה השתא נמי חזי ליה ואפילו לדידן ניהא דכל דבר אפוי ומבוטל לא שייך ביה הכנה שאינו מחוסר רק תקון בעלמא דמעיקרא הוה חזי ליה רק גבי ביצה שהו דבר חדש שלא היתה בעולם ולא היתה ראויה כולל מעיקרא ע"ש, וזהו שיטת הריצב"א בתוס' עירובין ל. דלא שייך הכנה כבה"ג, וע"י בהל' ירט סי' תקכ"ז שהארב"ג בהחלוקת בין הראשונים בהו.
4. ע"י שו"ע א"ח סי' תק"ג דאסור לאפות או לכשל או לשחוט ביום טוב לצורך מחר, אפילו הוא שבת או יום

Halacha Berurah is a monthly publication affiliated with Zeirei Agudath Israel of Brooklyn, NY

Ephraim Elli Bohm Publisher; Author

Yitzchok Hisiger Managing Editor

Mordechai Goldberg Typeset & Design

Rabbi Meier Saslow Administrative Assistant

Avrohom Goldberg Technical Manager

Tzvi Geller Zeirei Liaison

This Project is Dedicated to

לז"נ פנחס בן ר' זאב

חיה שרה בת ר' יצחק הלוי

אברך לערב בלי ברכה בכה"ג, ועי' שו"ת מנח"י ח"ז סי' ל"ו וחו"ט סי' נ"ד. ושמעתי מהגר"ש מילר שליט"א שאף אם אינו ישן בבית שאוכל יש צדדים שגם בכה"ג נטפל לעירובו של הבעה"ב.

40. עי' שו"ע שם סי' ט"ו וט"ז ומ"ב שם, ומש"כ שיש להשתדל שיהיה טרי עד שבת כן משע ממ"ב ס"ק מ"ג וכן איתא להדיא בערוה"ש סי' י"ג שלכן הרבה לא עשו בבשר מבושל אלא בביצה שצדדים שמתקיים זמן רב.

41. פשוט ע"פ הג"ל.

42. עי' שו"ע שם סי' י"ז ומ"ב שם.

43. עי' שו"ע שם סי' י"ח ומ"ב שם.

44. עי' שו"ע שם סי' ט"ז ומ"ב שם, ועי' מש"כ במ"ב ס"ק י"א בענין הנהגת מרז"ל.

45. עי' פסקי תשובות שם שהביא שכן לשון הש"ה הקדוש, ועי' שם בהערה 53 שהסביר הא דהזכיר הפוסקים רק אכילת הפת.

(continued from previous page)

ושם בח"ב עמוד ט' מה שהביא ומגרש"ז אויערבאך בענין זה, ומגרש"ז מילר שליט"א שמעתי שפשוט שהיכן שיש לו התבשיל במקום מיוחד יוכל אפ"ל לברך בכה"ג.

31. עי' שו"ע סי' י"ב, ועי' מ"ב שם.

32. עי' מ"ב ס"ק ס"ג שיש סוברים שהאמירה של 'בהרין אינו רק מצוה לכתחילה אבל כדעבד כיון שהניח התבשיל לשם עירוב מותר לסמוך עליו. ולענין הלכה ע"ש שיש להקנות קמחו ואחרים והם יבשלו ויתנו לו, ואם אין למי להקנות יוכל לסמוך על עירובו. ומשמע מדברי המ"ב דאם לא הניח התבשיל לשם עירוב לא מהני, וכן שמעתי מהגר"ש מילר שליט"א, והוא הוסיף לשכאורה כמו שמצינו בשאר עירובים שמי שאינו מודה ביעירוב לא מעיל העירוב הסביר נותנת שהוא הרין כן אף בעירוב תבשילין ולכן ע"פ הסביר נראה שאף אם התחיל לבשל לשבת לא מהני כל שלא הניח לשם עירוב שיש כאן דין עירוב כמו כל שאר עירובים.

33. עי' שו"ע סי' תקכ"ז.

34. עי' מחלוקת ראשונים שמוכח בשו"ע שם סי' י"ט, ועי' כה"ח ס"ק ק"ג שאין לברך מטעם ספק ברכות להקל. עי' מה שכתבו בציון 38 בשם החו"א, ועי' בשו"ת אג"מ שהבאנו בציון לקמן, ושמעתי מהגר"ש מילר שליט"א שיש לומר שיוכל לברך אף באין כוונתו לבשל כיון שהברכה הוא על ההיתר לבשל וכל שיש היתר אף אם אינו ביטל מ"מ אין ברכתו לבטלה, ואולי אם אוכל סעודתו בבית של אחר נטפל לעירובו ויש לו גם כן אחר והנפק"מ הוא למשל אם הוא בבית מלון של עכרם ויש לו כבר כל מזונותיו ואינו נטפל שם לשום עירוב אולי יוכל לברך אף אם אין כוונתו לבשל.

35. עי' שו"ת אגרות משה או"ח ח"ה סי' ב' ס"ק כ"ו שאף שאין מצוה לערב, מ"מ טוב שיעשה כן שלא יצא מזה קלקול.

36. עי' בפוס' הג"ל.

37. עי' מ"ב בס"ק נ"ו שאשתו ובני ביתו נטפלין לו ומתרין לבשל.

38. עי' בה"ל שם שמתפקע לענין משרתו שלו העברית, ועי"ש שהביא סברא ממחצית השקל דכיון שהם אוכלין מאכלין ותבשילין ממילא נגרר העירוב שהיכן מבעוד יום גם עליהן, ועי' בשו"ע הרב בסי' י"ח ועי' אשל אברהם מבוטשטאטש סי' ז' שקולא הקילו בעירוב שגם לבניו הגדולות שאינם סמוכים תמיד על שולחן אביהם מהני.

39. עי' ספר עירוב תבשילין הערוך סי' ד' הערה ב"ח שהחז"א הרה להגר"ח קניבסקי שליט"א כשהיה

עי' שו"ע שם סי' ב' ומ"ב שם, ונראה שמהנהג העולם לעשות אותו בפת בכל גונא, ואולי הוא לוהירות יותר שמה יהיה אנשים שירצו לאפות ולא ידע שבכה"ג יש לעשותו גם בפת, ולכן הנהיגו כולם שלעולם עושין אותו בפת ותבשיל.

24. עי' בה"ל בסעי' ו' ד"ה ערשמים, רבא ורב אשי, ועי' שו"ע שם סי' לכתחילה לא יסמוך, ומש"כ שם בסופו.

25. עי' ברא"ש שם שכתב נפק"מ בין רבא ורב אשי, ועי' שו"ע שם סי' י"ד, ומ"ב וביה"ל שם, ועי' ערוה"ש שמק"ל.

26. עי' רמ"א סי' א' דבספק חשיכה מרבין, ולענין ברכה עי' מ"ב סי' ער"א ס"ק י"א ובה"ל שם, ועי' שו"ת אבני נור וי"ד סי' שס"ח, אכן עי' בכה"ח שמחמיר לענין ברכה, ועי' מ"ב סק"ד בענין לערב אחר קבלת יו"ט ביחיד וקבלת ציבור, ועי' שעה"צ שם סק"ח לענין מערב. ושמעתי מהגר"ש מילר שליט"א שכאורה הדין פשוט שאחרים שלא קבלו יו"ט יכולים לערב בשבילן, ועי' מש"כ בבה"ל לענין אשה שהרליק נירות, ולכאורה זה איירי באשה שאין לה בעל או אדם אחר לערב בשבילה.

27. מ"ב שם. ועי' ספר עירוב תבשילין הארוך בסי' י' סי' ח' שהמערב לאחרים צריך לפרט הדין בנוסח העירוב ולאמר יהא שרא לנא בלכר אלא גם ולפלוגי, עי"ש.

28. עי' מטה אפרים סי' תרכ"ה סי' ל"ג ול"ז.

29. כך שמעתי מהגר"ש מילר שליט"א וטעמו שלא יהיה הוצאה שלא לצורך יו"ט, ואף שר"ל שנחשב לצורך יו"ט במה שמתיירא שלא יגנוב עי' ברמ"א ריש סי' תקי"ח, מ"מ עי' מ"ב שם סק"ד שיש להחמיר בזה.

30. עי' מ"ב שם, ואיתא חידוש לדינא בהפארת ישראל מס' ביצה פ"ב מ"א בבעז, וכתב שם בזה"ל: לפענ"ד אם יש לו פת ותבשיל בביתו יוכל גם בבהמ"ד לומר "פת ותבשיל שמעשו לעירוב לביתו יהיה מעכשו לעירוב תבשילין" - ויברך, ואף שיש לו כמה לחמניות והרבה תבשילין בביתו, הרי בדרבנן יש ברירה, וכשאבא לביתו יפריש פת אחד ותבשיל וינתנו לשבת, ואף שאין עירוב בידו בשעת ברכה לית לן בה, עכ"ל. ועי' שו"ת מהרש"ם ח"ב סי' ל"ו, והשקדים מצויינים בהלכה סי' ק"ב סק"ד שחולק בכל תוקף על חידושו זה, וכן ממ"ב הג"ל שלא יצויע עצה זה שמעט שלא סבר כוונתו, ועי' בשו"ת מנח"י ח"ז סי' ל"ו, ושו"ת באר משה ח"ג סי' צ"ח, ושבה"ל ח"ח סי' קכ"ג, ועי' ספר מאור השבת ח"א עמוד תצ"ג אות ח',

שאמרינן הואיל, ועי' ספר שלמי יוסף על מס' ביצה סי' קכ"ה שהאריך בזה.

9. עי' בבעל המאור שם וז"ל: אע"ג דפליג רבה לענין מלקות מודה הוא דלכתחילה אין לו לאפות, ובברייתא תניא בהדיא 'אין אופין מיו"ט לשבת ק"ו מיו"ט לחול' ואי הות ברייתא פליגא עליה דרבה הוה מותבין לה מיניה אלא ודאי דלא מפליג רבה אלא לענין מלקות דקא סבר דליכא איסורא דאורייתא, עי"ש.

10. גמ' שם. ועי' תוס' שם דף מ"ז ע"א ד"ה ואי שפליג על סברת רש"י וכתב שהוא לאו משום קדושה אחת אלא הואיל שהוא מצות שבת אם לא יעשה כיו"ט שוב לא יעשה חשיב כמו אוכל נפש דיו"ט, עי"ש.

11. גמ' שם.

12. שם.

13. שם.

14. עי' בבעל המאור, המלחמת, והר"ן בפסחים שם, ועי' בה"ל ריש סי' תקכ"ז שהאריך מאד בזה.

15. יש להדגיש שמשמע מכמה ראשונים שיש איסור דרבנן להכין מיו"ט לחבירו ולכאורה שייך איסור זה גם מיו"ט לשבת אלא כיון שצריך להכין סעודת שבת והוא שעה"ד היו מתירין את האיסור דרבנן ורק מפני טעמים שאיתא בגמ' התקינו שיהא איסור לבשל מיו"ט לשבת בלא הנחת עירוב תבשילין, עי' בבעל המאור בפסחים שם, וכן מבואר באריכות בשו"ע הרב ריש סי' תקכ"ז.

16. עי' רמ"א בסי' תקכ"ז סי' א', ועי' בערוה"ש שם סי' ה' שפירוש הדברים דלכן נקרא עירוב שמערכת תבשילי שבת אותן שקודים יו"ט עם אותן שביו"ט, ועי"ש שהביא עוד פירושים מהרמב"ם ומהראב"ד.

17. עי' רמ"א שם.

18. עי' שו"ע ומ"ב שם בסעי' ב'.

19. עי' גמ' פסחים שם. ועי' מ"ב שם סק"ג.

20. עי' מס' ביצה דף טו ע"ב ועי' רש"י שם, אכן עי' ר"ן שהסביר טעם זה באופן אחר.

21. עי' גמ' ביצה שם.

22. עי' שו"ע שם סי' ג', ומ"ב שם.

טוב ואפילו בשני ימים של רה, עי"ש.

5. עי' גמ' פסחים דף מ"ז ע"ב.

6. גמ' שם. ועי' דברות משה מס' שבת סי' כהג. שכתב שהוא ידן דאם אף אפשר שמעשה זה ימצא שיהיה היתר באיזה אופן שאפילו אין לחייבו מלקות, וגם לא אסרה תורה דבר כזה שאפשר שיהיה היתר, ואף שלא מצוי כל כך שיהיה זה משום שלא נאסר דבר שיש מציאות שיהיה היתר, ורק סמוך שיהיה שאפילו יבוא אורחים לא יהיה להם שהות לאכול שכתבו התוס' ולדוק משום שנמצא שלא היה שייך שיהיה היתר נאסר.

7. עי' תוס' שם ד"ה רבה שלא שייך היתר זה באין שהות ביום לאכול, ועי' בה"ל ריש סי' תקכ"ז שהעתיק דבריו. ועי' ייטב לב פרי תולדות ע"פ עקב אשר שמע אברהם שהיתר הואיל שייך רק במי שצרכו להכניס אורחים לביתו ולהאכילן בחינם או בשכר עכ"פ אבל מי שאינו מכניס אורחים ואינו נותן מפתו לזולתו לא בחנם ולא בשכר כי חרפה הוא לו א"כ אל איש כזה לא יבוא אורחים כי אפילו עופות מכיירין בציר עין ובורחין ק"ו בני אדם וא"כ ליכא למימר ביה הואיל, אלא דעל כל זה סתם איש שאופה מיו"ט לחל אינו לוקה דמאן מפסי אולי הוא ממכניס אורחים ושיך שיבואו אורחים ומש"כ בספר הג"ל זה משמעות הסוגיא של הואיל דאף אם המאכל חזי לבין ביו"ט מ"מ אם לא שייך כלל שאיכלו אורחים לא אמרינן הואיל. ועי' תוס' בפסחים שם שצריך שיהיה שכיח קצת שיבוא, ולהקל מטעם חולה שיש בו סכנה זה מילתא שלא שכיחא. ועי' דברות משה שם במס' שבת סי' כ"ג שכתוב דקליעת אורחים נצטרך לומר לתוס' דהוא מצוי קצת אף שג"כ לא שכיח, ולכן דקדוק לכתוב בתירוץ כיון דלא שכיח כלל לא אמרינן הואיל משום דגם קליעת אורחים הוא לא שכיח ואמרינן הואיל. ועי' מה שכתבנו לקמן במחלוקת רעק"א וחו"ט בענין אם חולה שאין בו סכנה שכיח

8. גמ' שם. ואף שכתבנו בפנים שרב חסדא פליג על הציוורים היינו בסתם ציוורים מ"מ מצינו בשיטתו ב' חידושים, א. שיטת המאירי שאף אם אפה מיו"ט לחול מ"מ אם בא אורחים ביו"ט והאכילם תבשיל זה גם רב חסדא יודה שלא לוקה, ב. עי' בגמ' ביצה כא. בהסוגיא של של אית ליה נבילה דכה"ג הואיל שרי לכתחילה, ועי' ר"ן שם משום דלא מוחסרי מידי ולא הוי כאופה מיו"ט לחול דמיחסי אורחין, ושמעתי מהגר"ש מילר שליט"א שהיכא שיש אורחים לפנינו גם רב חסדא יודה

Sponsorship Opportunities Available. To have your dedication appear on over 7000 printed issues on a desired week for only \$180, please call (718) 851-5259.

לרצו"ש אלטא שבע בת הדיסה בתוך שאר חולי ישראל. Dedicated by The Bohensky Family Brooklyn, NY

Dedicated by Dr. and Mrs. Michael Weinberg and Shira Cincinnati, Ohio. In memory of a loved one.